

КАЛГАС ПЕРАД СВАТАМ

На палых калгасах імя Сталіна, Пінскага раёна, дасяваюць апошнія гектары. Надвор'е не зусім спрыяе: нізкія хмары ўспываюць з-за леса, дзьме халодны вецер і час-ад-часу ігліць дождж.

Але гэта не напалохае калгаснікаў. Сяньце трэба: калгас абавязваўся сустрэць дзень 1-га мая поўным завяршэннем сабвы. Ды і таму-ж красавіцкае надвор'е капрызнае: змяняюцца птогадзіны: вось зараз ігліць дождж, а потым раптам выцяне павесенняму яркае сонца і ўсё навокал павесее, закучавіцца першай зелянінай. Абапал дарогі, на ўсім прасторным полі, як акінуць вокам, кішч гарачай работа. Два трактары, гукаюць шумам абуджаючы прастор, ігнаюць за сабой радыковыя сямкі — дасяваюць участкі ячменю і аўса. Брыхы водаль завораюцца гной пад проса, рыхтуюцца глеба для бульбы, рассяваюцца мінеральныя ўгнаенні. Ад калгаснай сядзібы, што выйшла ўдзельчы, бясоннай чарадой ігнаюцца вазы з гноем. Усюды на полі людзі і ажыўлена. Асноўная рабочая сіла калгаса знаходзіцца тут, на палых работах.

— Люба глянуць, — кажа старшыня калгаса Павел Федаровіч, — як дружна працуюць людзі. А яшчэ год таму назад, — успамінае ён, — тут было зусім не тое. У такую пару мы толькі браіліся завяршыць межы, што пераразлі і ўзложылі ў ілюперак усе гэтыя палі. Многія талы не даверылі ахвотнісі да калгаса, былі перабой ў рабоце: то з-за таго, што хто-небудзь ахулаўся і раптую выйшлі з калгаса, то з-за непадрыхтаванасці інвентара. Але ўсё-ж палі засялі як след, і пад вясень атрымаў велікі добры вынік: па 18 цэнтнераў збожжа ў сярэднім уззялі з гектара.

— Талы і ўбачылі людзі, — прадаўжае Федаровіч, — што значыць калектывная праца. Калгаснікі атрымалі на працягу стотысяч хлеба, што ім байлі што можа хапіць на пару год. Ну, з гэта з'явілася лепшым аргументам на працягу года. Раз у мінулым годзе, разважаюць у нас цяпер, мы дабіліся такіх поспехаў, як сёння, маючы вопыт, зможам дабіцца яшчэ большага. Таму, бацьчы, і атчуваецца такі энтузіязм у рабоце. Людзі ведаюць, што ад вясны залежыць вясення...

Выехаўшы ўпершыню на палыяныя работы 15 красавіка, калгаснікі раптам ўсёй яравы калі у 200 з лішнім гектараў засеяны не пазней як 1-га мая. Паміж чатырма палыяночкімі брыгадамі, існуючымі ў калгасе, былі заключаны дагаворы на сацыялістычныя спаборніцтва. Прычым гэтыя дагаворы не сталі фармальнымі перамацамі, а з'явіліся сапраўдным стимулам для стаханавскай працы. Спаборніцтва ахвотна пачаў старыкоў, і калі ў велікодных ліх, 20—23 красавіка, частка калгаснікаў збралася святкаваць, то імяна старыкоў Іван Зубкоў, Вазімір Халебук і іншыя катэгорыяна зацягваліся.

— Час гарачы, — гаварылі яны, — прапусціць зараз дзень, дык вясення пашкадуеш...

— Святкаваць будзем 1-га мая — гаварылі комсомольцы. — Кончым сябуй талы і асвяткуем.

Упершыню ў гэтым годзе ў вёсцы Асцяжыны людзі працавалі ў велікодных ліх. Як і напярэдня, на полі было людна: правозілася сямка, ворына, баранавае жыта. Нават тыя, хто не думаў спачатку напярэдня старыя разлічкі талыяны, на другі дзень свята выйшлі на поле. Калгасныя комсомольцы асабліва ратаваліся, бо гэты масвы выхал на поле былі алгым з вынікаў агітацыйнай работы, якую яны разгарнулі перад вясення. За тлі, якія прапалі-б марна, калгас засеў некалькі дзсяткаў гектараў аўса і ячменю.

На слядах неапублікаваных пісем

Селькор Т. у сваім пісьме рэакцыю ўзваў, што ў калгасе імя Сталіна, Зэльвскага сельсавета, Вялікаліскага раёна, разбавраюць калгасныя срэды. На калгаснай выхадзе 4674 кілаграмы неапыркчаванага збожжа. Разбаварыны ўсе кармы і зараз няма чым карміць жывёлу. Пягавая сіла зялёсіена.

Старшыня калгаса Новікаў Я. П. сістэматычна п'яністэ за калгасныя срэды.

Праходзячы цяпер па полю, старшыня калгаса мот ганарыцца поспехамі работы.

Прымемна было глядзець на поле, запоўненае працуючымі людзьмі, абуджанае шумам трактараў. Недзе водаль на палосках працавала ў гэты час некалькі апошніх аднаасобнікаў вёскі. Яны толькі яшчэ раскрасалі гной, збіраючыся ўзвараць зямлю. Іх работа не магла ісці ні ў якое параўнанне з работай калгасных брыгад.

— Бачылі, — сказаў Федаровіч прадаўшаму на ворыне калгасніку Змітраку Іванову, паказваючы ў бок аднаасобнікаў. — Ты-ж было таксама ў мінулым годзе вышлі з калгаса, хацеў быць падоўным на іх...

— Дурнем быў, Павел Раманавіч, шчыра прызнаўся, — адказаў Іванову, — жонка мяне было збіла з толку. Але цяпер ужо квіты са старым жыццём, ад калгаса мяне нічым не адарвеш.

Іванову, як і некаторыя іншыя калгаснікі, у мінулым годзе пад уплывам варожай агітацыі пакінуў калгас, але неўзабаве адумаўся і зноў пачаў працаваць. Увясень ён не папскаваў: ён атрымаў багата і збожжа, і бульбы, і фуража, і грошай. Сёння Іванову працуе ў калгасе з асаблівай энергіяй, як-бы жадаючы апраўдацца перад усімі астатнімі калгаснікамі за свае мінулагоднія хістанні.

На участку трэціх брыгад Федаровіч спыніўся ля сакратара калгаснай комсомольскай арганізацыі Паўла Антановіча. Комсомольская арганізацыя ў калгасе маладая і невялікая яшчэ — усяго 9 чалавек, але ініцыятыўная, моцная; яна з'яўляецца сапраўдным арганізатарам калгаснай моладзі, дапамагае старшынэ і праўленню калгаса. Старшыня заўсёды раіцца з Антановічам і комсомольцамі. Так і на гэты раз. Убачыўшы Антановіча, старшыня загарварыў аб падрыхтоўцы да 1-га мая.

— Вечар мы рыхтуем, — сказаў Антановіч. — Развучаем новыя песні, магчыма ўдасца пастапоўку зрабіць, забеспеч толькі, старшыня, каб шкоду нам далі на перамайскіх сьвятах. А чым думае праўленне адзначыць Першамай? — запытаў ён у сваю чаргу...

— Мы абмяркоўвалі гэта, — падзяліўся думкамі Федаровіч. — Вось закончым палыяныя работы і на ўрачыстым вечары адзначым перамаікоў спаборніцтва ў калгасе. Прэміруем лепшых з іх. А калі — гэта ўбачым напярэдня і свята. Толькі-б выкапаць абавязальства — закончыць сабвы...

У старшыні калгаса не магло быць сумнення ў гэтым. Агня поля, гутаркі з брыгадзірамі, з калгаснікам свецылі, што абавязальства, узятая калгасам, будзе выканана. Пазнім вечарам, калі з поля вярнуліся калгаснікі, у калгаснай канцылярцы, як і заўсёды, было шумна і людна. У такой адвечнае пад чыталі і калгасную бібліятэку, комсомольцы чыталі і абмяркоўвалі апошнія навіны з газеты. Побач, у другім, меншым пакойчыку, брыгадзіры разгаварылі старшыню пра вынікі сённяшняга дня, атрымалі заданне назаўтра.

— Такім чынам са збожжавымі культурамі пакончана, — сказаў ім старшыня калгаса. — Астанца будзьба і лён. Як вы думаеце — справімся ліх за тры?

— Аб гэтым і гутаркі не можа быць, — адказаў брыгадзір перадавой трэціх брыгад Павел Грышчэна.

— Значыць, дастойна сустрэнем свята, — пачаўшы старшыня, — і адзначым яго са спакойным сумленнем, весеце і радасна...

Т. ХАДКЕВІЧ.

Пінскі раён.

Група стаханавцаў-двухстаночнікаў малалёжнай брыгады С. Кандрэавай (другая справа) ткацкага цеха дзяржаўнай плёткавай фабрыкі г. Веластока.

Фот. В. Дынка.

НАСУСТРАЧ 1-МУ МАЯ

БЕЛЮК. (Спец. нар. «Звязды»). Прапоўня Бельскага раёна, Беларускай абласці, азнамяюць перамайскія сьвята вытворчымі падаўкамі.

Механік кафельна-пачаткага завода № 13 тав. Качынскі спактэруйраваў станок, які дае 20 драважыных труб у гадзіну. Станок прыводзіцца ў рух закамбілем.

Веламайстэрыя арцелі «Перамога» і абелевая арцелі імя Варашылава дотаміна выканалі свае вытворчыя планы. Калгасы і сьвяце-аднаасобнікі раёна да 25 красавіка засеялі 2210,3 гектара зернавых.

НОВАБЕЛІЦА. (Спец. нар. «Звязды»). Значныя поспехы ў перамайскім сацыялістычным спаборніцтве дабіўся завод «Чырвоны Хімік». 4-месячную праграму 1941 года завод выкапаў да 20 красавіка. Упершае ідзе тэрмапых, які сістэматычна выконвае свой вытворчы план на 110—120 процантаў.

З чэспы выконвае свае абавязальствы і калектыв спіртзавода. Вытворчую праграму за красавік завод выкапаў 27 красавіка. Комсомольская брыгада тав. Бандаровіч дае 150 і больш процантаў вытворчага задання. На 140 і больш процантаў выконвае вытворчае заданне брыгада канцылярцы партыі тав. Зіноўі.

Запалатка фабрыка камбіната «Возуіт» за 27 дзён красавіка выкапала месячную праграму, яна дабілася зніжэння сабокошту на паўтара процанта ніжэй паванага задання.

ЛАШЫ. (Беластоцкая абласць). Калектыв вагоннамоўнага завода са значнымі поспехамі прыходзіць да вялікага пролетарскага свята—Першага мая.

Будзёны цах, спаборнічаючы з ватоннымі пэхам, дасягнулі добрых вынікаў. Большасць работных пэхэ перавыконвае вытворчую праграму. Каваль тав. Пулаўскі выконвае заданне на 253 процанта, каваль тав. Пойк—на 200 процантаў і т. д. Слесар механічнага пэхэ тав. Бажоўскі штодзёна дае 236 процантаў задання: токар тав. Кунгеліс пераходзіць на абслугоўванне двух станкоў—стругальнага і такарнага. Ён выконвае нормы на 193 процанта.

«Рабочыя ўсёй Расіі рапшылі святкаваць Першае мая адкрыта — на лепшых вуліцах горада. Яны гора зьявілі ўдзельце, што яны не баяцца казакіх бізую і шадліў, катаваніяў жаніраў і паліцэйскіх!»

Аб'яваесяж і мы, сябры, з расійскімі таварышамі! Падзям азін аднаму рукі, грузіны, рускія, армяне, эбярмсы разам, унімем чыровы сцяг і адвечнае азінае паша свята — Першае мая!»

Тыфіліскае рабочыя ўзможнае рыхтаваліся пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна і яго бліжэйшага саратніка Віктара Курнатоўскага да першай дэманстрацыі на вуліцах горада. Рыхтаваліся і жанірамерны і паліцыя. У канцы сакавіка да быў арыштаваны В. Курнатоўскі. У таварыша Сталіна быў зроблены выбоск. Таварыш Сталін, пераходзіў на негальнае становішча, прадаўжаў кіраваць падрыхтоўкай першамайскай дэманстрацыі.

Абстапоўка патрабавала найстражэйшай апацыі. У той час як у адной з работных кватэр Сталін абмяркоўваў з таварышамі план першамайскай палітычнай дэманстрацыі, у другой работнай кватэры рыхтавалі сцяг для гэтай дэманстрацыі, пісалі на ім лозунгі, атрымалі ад таварыша Сталіна.

Спачатку дэманстрацыя была назначана на 18 красавіка (на старому стылю). Да 5 гадзін раніцы з першымі фабрычнымі гудамі работныя, як звычайна, збіраюцца ў майстэрнях. Затым пасля троня гудка, прыблізна ў 5 з палавінай гадзіны раніцы, замест таго каб прыступіць да работы, работны ўсёх фабрык і заводаў Тыфіліска павінны былі выйшлі на вуліцы і, з'єднаўшыся ў вялікія калонны, з разгорнутым сцягам рушыцца ў цэнтральныя часткі горада — на Галавінскі праспект і Зрынаўскую плошчу.

Але ад падрыхтавання работных лавалася жанірамерны. У ноч на 18 красавіка (1 мая па новаму стылю) былі зроблены масавыя арышты. З раніцы 18

ВЯСНОВАЯ КРАІНА

Калі снег дэцэбуаў ішча ляжыць —
То хутчэй палілай і атайвай,
Баларовасцю ўсёй каб расцвіць на зямлі —
Цеплыні першамайвай!
— Алыкоз! — загадалі зіме — аж да помыса кромкам талай!
І зімоўка на Новай зямлі Успаларнай маўкам стала.
Калі хмара над Браем ідзе, і маршчынамі шэрымі хмурыцца, —
Хай ідзе, не вярнуўшы нідэ
Першамайскай лікунай вуліцы!
Хай грэнь і праляцца дажжом навалішчы, калі гэта к ладу нам!
Мы і танкам, як хмарай, прайдём па любых цвёрдакаменных надубах!
Вось — шаснаццаць рэспублік ў страю,
Час — У Плошчы Чырвонья ўліпа!

І правінчый няма у савецкім краю, і краіна ўся — свету стаіца!
Над Прыбалтыкай сонца Крэмыя, ў першы раз расцвіа, першамаіца!
На зямлі толькі наша зямля Ды сапраўднай вясной прамываецца.
Хай таварыш страчаючы пас ад радзімы, народнай еднасці — чуте глас пагаючых мас, сіврае партыі поўны аданасці!
Большавікі то гадз такі, мадада гатоўнасць к паходу, гэта клятва ў пранесці ў вакі Першамайскую нашу пагоду!
Мы шагам з вясной маладой, лес чырвоных снігоў уніцаем.
Комунізм мы назвалі — вясной, пшасіца назва ў нас — «Першае мая!»
Пераклад А. Бялвіча.

Рэдкае выданне твораў А. С. Пушкіна

ВІНЕСК. (БЕЛТА). У фондах Вінеска абласнога гістарычнага музея знойдзена рэдкае выданне твораў вялікага рускага паэта А. С. Пушкіна. Выданне прадстаўляе сабой кніжачку-малютку размерам у папштоўную марку. Для чытанія

тэкста, які надрукаван на лістках размерам 15×25 міліметраў, у футляры кніжачкі знаходзіцца павелічальнае шкло. Кніжачка-малютка выдана варшаўскім кнігавыдаўцам Шольхам у 1890 годзе.

Гераічная маёўка

Першамайская дэманстрацыя ў Тыфілісе, арганізаваная і кіруемая таварышам Сталіным 40 год таму назад — у 1901 годзе, увайшла слаўнай старонкай у гісторыю работнага рэвалюцыйнага руху ў Расіі.

Ленінская «Іскра» распавяла тыфіліскае дэманстрацыю, як гістарычную для ўсяго Каўказа. «Падзея, якая абдыкала ў нядзелью 22 красавіка (ст. стылю) у Тыфілісе, — пісала «Іскра», — з'яўляецца гістарычна-зямнавазначнай для ўсяго Каўказа: з гэтага дня на Каўказе пачынаецца адкрыты рэвалюцыйны рух».

Рэвалюцыйная хваля ўзнімаўся на ўсёй краіне. Прамысловыя крызісы, які разарвалі ў Буроне ў канцы XIX стагоддзя, захвалілі і Расію. Закрываўся тысячы прадпрыемстваў, дзсяткі тысяч работных выкідаліся на вуліцы, рэзка зніжалася заробатная плата, нагараліся ўмовы працы. У сувязі з гэтым бараньба работных пачала прымаць усе больш рэвалюцыйны характар. «Ад эканамічных стачак работны пачалі пераходзіць на палітычныя стачкі. Нарэшце, работны пераходзіць на дэманстрацыі, выстаўляюць палітычныя патрабаванні аб ладкаратных свабодзе, выстаўляюць лозунгі: «Дапоў парэска самазаржаў» (Гісторыя ВІІІ(6). Кароткі курс, стр. 27).

У Закаўказзі работны рух пачаўся ў 90-х гадах. З канца 90-х гадоў гэты рух ідзе пад кіраўніцтвам рэвалюцыйнай таварышам Сталіным. Таварыш Сталін разам з т. С. Пулаўкіз і Л. Кенхавелі заклаў асновы рэвалюцыйнага марксісма-ленінізма і першых ленінска-іскраўскіх сацыял-дэмакратычных арганізацый Закаўказзі. Таварыш Сталін веставанаў зааўказскую большавіцкую арганізацыю.

У 1900 годзе тыфіліскае рабочыя святкавалі Першае мая пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна. Сотні сваякомых работных, сабраўшыся за горадам, у раёне

Садэнага возера, песнымі радамі абступілі чыровны сцяг з партрэтамі Маркса і Энгельса, слухалі палку прамоу таварыша Сталіна. Таварыш Сталін гаварыў аб задачах палітычнай барацьбы работнага класа, аб інтэрнацыянальнай пролетарскай сааітарнасі і значэнні першамайскага свята. На ўсё жыццё асталіся ў памяці работных словы Сталіна: «Вось чыровны сцяг, які пёра і неацэняемыя мы павінны данесці да канчатковай перамогі».

Лета 1900 года азнаменавалася хваляй забастовак у Тыфілісе, якія адбываліся пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна. Самай грандыёзнай была аўгустовская стачка работных чыгуначных майстэрняў і дэпо пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна, пры актыўным уздзе М. І. Калініна. У ёй удзельнічала да 4 тыс. работных. Гэта стачка палаяла вынікі выстудленіяў тыфіліскага пролетарыята, якія адбываліся папярэдня і яе, і з'явілася пераходнай да гістарычнай першамайскай дэманстрацыі 1901 года.

У канцы 1900 года В. І. Ленін пісаў: «Праз поўтара рускія работны будучы сьвяткавалі Першае мая першага года новага века, — пара пакланіцца аб тым, каб гэта святкаванне ахвотна як мага больш цэнтравалі, каб яно было як мага больш уніцальным не толькі лікам сваях удзельнікаў, але і ў арганізацыі, і сістэмацы, іх рашыснае пачаць бес пааротную барацьбу за палітычныя свабоды рускага народа, а тым самым і за свабоднае пошрыцца кавасавата развіццё пролетарыята і адкрытай барацьбы яго за сацыялізм». (Творы. Том IV, стр. 47).

І як-бы ў алказ на гэтыя ленінскія словы ў алкой з пракламаніяў, выпущаных на ініцыятыве таварыша Сталіна кіруючай групай тыфіліскай сацыял-дэмакратыі, гаварылася:

БРАШУРА АБ КАШТОЎНАЙ КАРМАВОЙ КУЛЬТУРЫ

Серадала — каштоўная кармавая культура. Яе часта называюць «канюшняй пасячых глеб». І гэта не беспадатна. Серадала добра распе на лёгкай пасячых глебе, дзе іншыя травы растуць дрэна або патрабуюць шмат угнаенняў. Нават на слаба ўгнөөных палых яна дае высокі ўраджай — 30—50 цэнтнераў сена з гектара. Сена серадалы па кармавым якасці не ўступае канюшняму. Яно добра палюаць каровы, коні, авечкі, а ў выглядзе сечкі або сенай мукі — свіні і птушкі.

Аб усім гэтым расказваецца ў брашурцы акадэміка Е. М. Аляксеева «Серадала», падаўна выданай рэдакцыяй сельскагаспадарчай літаратуры Дзяржвыдавецтва пры СНБ БССР.

Аўтар прыводзіць ліквыя талы аб велізарных магчымасях распаўсюдзя пасевы серадалы на калгасных палых Беларуса. Толькі ва ўсёх аддзелах БССР ёсць каля 3 мільянаў гектараў пасячых глеб, якія выкарыстоўваюцца пад пашан.

Тут у бліжэйшы год пасевы серадалы могуць быць дзведзены да 250—300 тыс. гектараў. У вырашэнні праблемы кармавой базы для далаймага развіцця жывёлагадоўлі і павышэння яе прадуктывасці распаўсюдзя пасевы серадалы мае асабліва вялікае значэнне.

Брашура напісана папулярна, даходчывай мовай. Яна дае характэрыстыку серадалы як каштоўнай кармавой культуры, расказвае аб спосабах пасеву, аб паграбаванні да глебы і ўгнаення, аб месцы серадалы ў севабароне.

Брашура акадэміка Е. К. Аляксеева з'яўляецца добрым дапаможнікам для калгасцаў.

Пераклад А. Бялвіча.

БЕЛАРУСКАЯ ССР — ЛІТОУСКАЯ ССР

(Таварышны сустрэча на барацьбе і боксу)

Барцы БССР выйгралі ў барцоў Літвы — 6:0.

Баксёры БССР выйгралі ў літоўцаў — 4:5:15.

Днямі мапнейшымі пажакатлеты Літвы прыехалі ў Мінск для правядзення таварышскай сустрэчы з барцамі і баксёрамі БССР. Матч абдыўся 28 красавіка ў тэатры акруговага Дома Чырвонай Арміі.

Французская барацьба ў Літве раней не культывіравалася. Гэта было візія са схватка на каўры.

Упорная барацьба разыгралася паміж В. Чуцінін і Лайнавецам. Праз 4 мін. 14 сек. перамоу атрымаў Чуцінін.

Не менш цікавымі былі і астатнія схваткі. Літовец Драбініс прымяніў рад прыёмаў супроць чэмпіёна БССР Клепцага. Але чэмпіён Беларуса аказаўся больш моцным фізічна, больш тэхнічна падрыхтаваным. Праз 6 мін. 51 сек. мінчанін тушчыро свайго праціўніка. Велікі прыгожа пачаў барацьбу Л. Вільчынскі з майстаром спорта СССР Т. Іоселевічам.

Аднак праз 1 мін. 56 сек. гэта схватка заканчваецца ў карысць майстра Саюза.

Самую кароткую барацьбу правёў абсалютны чэмпіён рэспублікі, майстар спорта СССР М. Мірскі з поўняжыкаваці Дзеркоўскім — 1 мін. 35 сек. За 2 мін. 48 сек. выйграў схватку Чаусаў у пажакатавіка Рамановічу.

Сустрэча на барацьбе закончылася з лікам 6:0 у карысць зборнай каманды БССР. Больш упорныя баі былі на рынгу. Тут баксёры БССР сустрэлі дастойных праціўнікаў у асобе моцных баксёраў тт. Серагіна, Унтонаса, Біргерыха, Ленінаса, Вільчынскаса і Русецкаса.

З невадзімай перавагай выйграў бой у Ленінаса чэмпіён Саюза да другой групы ў латвійшай вазе Кармілін. Моцны атака майстра спорта СССР чырвонаармейца Осіпава прымусілі поўняжыкаваціка Русецкаса ахвоціцца ад прадаўжэння бою пасля першага раўнда. Велікі ўпорнымі былі таксама баі паміж Ітцэравым і Вільчынскасам, Панасюком і Серагісам. Абедзве сустрэчы выйграў баксёр БССР. Амаь роўны бой на працягу ўсёх раўндаў прайшоў у Вудрына з Унтонасам. Гэта сустрэча была залічана ўнічыю. Эноргічна праявіў баі поўняжыкавацікі Федарман (БССР) і Біргерыха (Літоўскага ССР).

У гэтай схватцы перамогу атрымаў тав. Біргерыха.

Таварыскі матч па боксу закончыўся таксама перамогай зборнай каманды БССР з лікам 4:5:15.

Г. ГРЫГОР'ЕУ.

ЗАРУБЖОМ

Вайна ў Еўропе і Афрыцы

(Дзённым военным дзеянням)

Германскія войскі, якія дзейнічаюць у Грэцыі, прадаўжаюць зноў атакі на грэчаскае камандаванне, прасоўваюцца на поўдзень паўвострава Пеланэс. Германскія часткі занялі Трыполіс (у паўднёвай частцы паўвострава). Германскія авіяцыя падвергла бамбардзіроўцы грузавых і гандлёвых параходаў у грэчаскіх водах. Бамбардзіроўцы падвергнулі таксама порт Ла-Валета на востраве Мальта.

Эвакуацыя англійскіх імперскіх войск з Грэцыі працягваецца.

На англа-германскім фронце галоўным аб'ектам палётаў германскай авіяцыі ў ноч на 29 красавіка з'явіўся англійскі порт Пілут. У зноў германскае камандаванне наведваецца таксама, што бамбардзіроўцы падвергнулі партыя раён Грэйт Пітэрхэда, адзін завод на ўсходнім узбярэжжы Шатландыі, а таксама парты ў раёне Пітэрхэда. Бомбы былі скінуты, апрача таго, на некаторыя аэрадромы ў Паўднёва-Заходняй Англіі. Прадаўжалася і аператыўнае англійскіх узброеных сіл на моры.

Ніч 28 красавіка, перадае агенства Рэйтар, англійскія бамбардзіроўцы «Омгарінг» зрабілі палёт на Эмман, скінуты бомбы вялікага калібру. У той жа дзень злучэнне англійскіх самалётаў атакавала ў раёне галандскага ўзбярэжжа два германскія эсміны, супрацьстаяўшы каравам прыватных параходаў. Яны французскага і галандскага ўзбярэжжа былі падвергнуты бамбардзіроўцы да германскіх параходаў, якіх, відавочна, затопілі.

У ноч на 29 красавіка вялікае злучэнне англійскіх бамбардзіроўшчых зрабіла палёт на Брэт, дзе ўзрываюцца германскія лініі «Шарпэрт» і «Гейсенау».

Вайна ў Паўночнай Афрыцы становіцца ўсё больш жорсткай. У раёне Сіду, адначасова ў кампаніі англійскага камандавання на Біхін Усходзе, германскія італьянскія атрады перайшлі егіпецкую граніцу і прасоўваюцца ўсё бліжэй да Егіпта на 29 красавіка. (ТАСС).

Прамова Чэрчыля

ЛОВДАН, 28 красавіка. (ТАСС). Як паведамляе агенства Рэйтар, уночы вочарам англійскі прэм'ер-міністр Чэрчыль выступіў на радыё з прамовай.

Спачатку Чэрчыль спыніўся на становішчы ў раёне ўсходняй часткі Міжземнага мора і аб'явіў прычыны вялікай перамогі англійскіх войск у Паўночнай Афрыцы. Генерал Уайс, укажаў Чэрчыль, не мог адначасова скарэставіць з сваёй арміяй больш 30 тысяч чалавек. Калі жна дасягнула Бенгазі, узнікла неабходнасць пасылкі неаказанай дапамогі Грэцыі. Значная частка мотамеханізаваных частак Ніскай арміі была пакінута ў Грэцыю. Войскі, якія накіраваліся ў Грэцыю, складаліся з новазаватых дзяў, аўстралійцаў і толькі калі пазванілі з англійцамі. Чэрчыль падкрэсліў, што пасля таго, як Грэцыя была абаронена ўражам Аўстрыі і Новай Зеландыі.

На Балканах, укажаў далей Чэрчыль, затым абдыскае сур'ёзнае каласофора. Англійскія войскі вымушаны былі адступіць і праймаць сабе шлях да мора. Далей Чэрчыль сказаў: у той час, калі на Балканах адбываліся гэтыя сумныя падзеі, войскі ў Лівіі пачалі перамога і пачае паражэнне. Германія працягнула наступленне раёнаў і з больш буйнымі сіламі, чым мы і нашы генералы чакалі.

Нашы часткі вымушаны былі адступіць да вялікіх сіл імперскай арміі, якія былі сканцэнтраваны ў далёкай Ніла.

8—10 км. заняўшы, паводле паведамлення агенства Рэйтар, Солт. У зноў германскага камандавання ўказваецца, што часткі германскага афрыканскага корпусу прайшлі ў раёне Солта глыбока ў размяшчэнне частэй англічан, нанесшы ім сур'ёзныя страты. Узмацненне таксама барацьба за Тобрук. Германскія і італьянскія самалёты, гаворыцца ў італьянскай зноў, зноў падвергнулі бамбардзіроўцы ўзмацненні і артылерыйскія пазіцыі Тобрука.

Бюлетэны «Джэст аўс Лейчант», камуністараўца дадае на паўночна-афрыканскім фронце, піша, што бастрае прасоўванне германскіх войск у Кіраніку прычынена ў адзасветнасці з намераным планам. У сучасны момант ісе барацьба за Тобрук, які быў абодзям германскімі часткамі. Германскія авіяцыя ўзмацненна бамбардзіроў партыя зноў Тобрука і англійскія караблі, якія там знаходзіліся.

Аб далейшых германскіх планах у Паўночнай Афрыцы, піша бюлетэнь, натуральна, нічога неслыга сказаць. Несумненна, аднак, тое, што яны вышэйшых з агульнай стратэгічнай планаў. Далейшае развіццё палей трэба разглядаць пад гэтым пунктам погляду.

Ваенны аглядальнік амерыканскай газеты «НМ» сцвярджае, што, на пазіцыях вестях, немцы, апрача наступлення на Сіду, ужо пачалі наступленне ўсходна, відавочна, будучы наступны ўздым краіны праз цэнтральную частку Егіпта.

Ва Усходняй Афрыцы, у Абісініі, актыўных ваенных дзеянняў не было. Агенства Офі (Гава) паведамляе, што, на вестях, атрыманых з Джэбуці, вайскі генерала дэ Голя пры падтрымцы англійскіх матарызаваных частэй канцэнтраваны на паўднёвай частцы Французскага Самалі, галоўным чынам у раёне Дуане (станцыя на чыгуначнай лініі Джэбуці—Адыс-Абеба). Другія часткі генерала дэ Голя высязіліся, як мяркуюць, у Зейла—у паўночнай частцы Брытанскага Самалі.

29 красавіка. (ТАСС).

Калгасныя фізкультурныя калектывы—кацідаты на выстаўку

ГОМЕЛЬ. (БЕЛТА). Выяком Гомельскага абласнога савета заперыў калдаты на Усесаюную сельскагаспадарчую выстаўку 20 лепшых калгасных фізкультурных калектываў абласці. Сярод іх—тэатральная фізкультурная арганізацыя, якая атрымала пераходны чырвоны сцяг рэспубліканскага Камітэта па справах фізкультуры і спорту, калектыв калгаса імені Малава, Добраўскага раёна, і інш.

Калдаты для ўдзелу на выстаўцы таксама заперылі найбольш актыўныя фізкультурнікі—Марыя Шаўцова з калгаса «Чырвоная Зорка», Гомельскага раёна, Анастасія Міхавічэва—кіраўнік жаночай групы калгаса «Махота», Добраўскага раёна.

ПА СТАРОНКАХ ГАЗЕТ

Куставая нарада сельскага антыфа на пачатку чыстага і гітлераўскага ў Асера-Руднінскім сельсавеце, Добраўскага раёна. Прысутнічаюць зараз да практычнай работы. Пачы кілометраў зарой абскажана ўжо дэкаратывным дрэвам.

Без адрыву ад вытворчасці рыхтуе трактарыстам Суржэжская МТС. На курсах замяіцца 30 жанчын. 17 з іх закончылі ўжо 4-месячную праграму адукацыі.

У нацыянальнай галерэі імені Пана акрылася пераважная выстаўка графічнай мастацкай рэспублікі. На выстаўцы прадстаўлены работы заслужаных дзеятцаў мастацтваў БССР Волгара, Брэста, работы мастакоў Юліяна, Тычыны.

Цэнтральнае месца выстаўкі займае карціна мастака Аляксандраўскага «Выступленне таварышча Сталіна з дэкададам аб праске Канстанцін».

Выстаўка працуе ў Віцебску месці. «Віцебскі рабочы».

ПАДЫНАК З ВАУКОМ

БАРАНАВІЧЫ. (Нар. «Звязда»). Хлопчы Юзаф Фарбонскі з хутара «Забелава», Пятровіцкага сельсавета, Новатруцкага раёна, у варажню пасвіў аскач. Баяцка даў яго з сабой старо драбніц.

Рантам Юзаф заўважыў, што да аскача падкараваўся воўк. Ён пачаўся і выстраў. Воўк заставіўся дзяжыць перухомым. Урадаваўшыся ўдзяч, хлопчык пабег да вайка і пачаў агалыняць яго. Ранены звер пачаўся і кінуўся на хлопца. Заважэлася барацьба. Юзаф пачаў крычаць. На дапамогу прыбег малодшы брат Чэслаў і прыслам ружжа дабіў ваўка.

ВЫПАД З ДРУГІХ ТЭАТРЭТЫЧНЫХ І ПАДТІЧНЫХ ЖУРНАЛА ЦЕ ВП(Б) «БОЛЬШЭВІК БЕЛАРУСЬ» № 4.

ЗМЕСТ

Перадава—К далейшым перамогам супраціўлення. Перадава—Выводы партыйных арганізацый у пераможных партыйных арганізацый.

Перадава—Выводы партыйных арганізацый у пераможных партыйных арганізацый.

Перадава—Выводы партыйных арганізацый у пераможных партыйных арганізацый.

Перадава—Выводы партыйных арганізацый у пераможных партыйных арганізацый.

Перадава—Выводы партыйных арганізацый у пераможных партыйных арганізацый.

Перадава—Выводы партыйных арганізацый у пераможных партыйных арганізацый.

Перадава—Выводы партыйных арганізацый у пераможных партыйных арганізацый.

Перадава—Выводы партыйных арганізацый у пераможных партыйных арганізацый.

Перадава—Выводы партыйных арганізацый у пераможных партыйных арганізацый.

Перадава—Выводы партыйных арганізацый у пераможных партыйных арганізацый.

Закончыўся шахматны матч-турнір

ЗВАННЕ АБСАЛЮТНАГА ЧЭМПІЁНА СССР ЗАВАЯВАЎ ГРОСМЕЙСТАР-ОРДЭНАНОСЕЦЬ М. БАТВІНІК

ЗАКЛЮЧНЫ ТУР

Учора іграўся дваццаты, заключны турнір-турнір на званне абсалютнага чэмпіёна СССР на шахматах. Гэты тур па часу, які ён займаў, быў самым кароткім у турніры.

Ужо на паснашнім хату згадзіліся на нічыю Батвінік і Смыслоў. Абодва гэтыя рэзультаты ўважліва заважэлі, таму яны рашылі ўсталяваць ад лішняй траці сіл. Згадзіліся на нічыю і Керэс з Валдэслаўскім, у партыі якіх далейшая барацьба разгортвалася толькі ў партыі Ліліенталя з Бандарэўскім: ад рэзультату гэтай партыі залежала — какому змажыцца турнірную табліцу. Гэта доля выпала Бандарэўскаму, які дасягнуў недакладнаспі і праграў.

Такім чынам, канчатковы рэзультат матча-турніра наступны:

Батвінік — 13½ ачкоў
Керэс — 11 ачкоў
Смыслоў — 10 ачкоў
Балдэслаўскі — 9 ачкоў
Ліліенталь — 8½ ачкоў
Бандарэўскі — 8 ачкоў.

КАШТОЎНЫ УКЛАД У СКАРБНІЦУ ШАХМАТНАЙ КУЛЬТУРЫ

Гросмейстар Сало ФІОР

Шахматны спецыяліст псалнарава памыляецца, прабуючы прадказаць рэзультаты буйных турніраў. На гэты раз пераважная большасць прарыпалей аказалася правай.

Батвінік пачаў быць першым — у гэтым мы былі ўпэўнены. Чым падмаўвалася такая ўпэўненасць? Валікі шахматны талент Батвініка баспрэчны.

Ніхто не ўмеў так, як Батвінік, рыхтавацца да турніра ў цалым і да кожнай партыі пасобіць. Не выпадакова ж амаў у кожнай сустрацы дабіў складваўся не асабліва спрыяючы для праціўніка Батвініка. Калі сазіўся за дошку супраць Батвініка, чакаўся ўжо ў пачатковай стадыі акаго-небудзь соррыза. І хто-кольвечы, трэба сказаць, ад гэтага соррыза надрываўся.

Згадзіўшыся на пераможную Батвініку ў турніры. У першым кругу ён набраў 4 ачкі, у двух наступных па 3 і ў апошнім — 3½ ачка. Гэты рух характэрны для арганізаванасці Батвініка, які строга захоўвае спартыўны ражым і зберагае сілы для фініша.

Абсалютны чэмпіён СССР прадмажэ стрыпаваў сваю перавагу выйгрышам усіх матчаў з адрывам на 2½ ачка ад сваіх талентаўных канкурэнтаў.

Пачы Керэс да пачатку турніра лічыўся сур'ёзным пратэнтаван на першае месца. Яму, праўда, удалося апыраць усіх астатніх уздзяўшых, заняўшы другое месца Батвініка месца. Але ў барацьбе за першае месца ён узяўся, на сутнасці, не прымаў, як і астатнія ўздышчкі. Мне здаецца, што Керэс трэба было-б адмовіцца ад спробы пераважваць свой стыль у бок пачынальнага ма-

М. Батвінік

неўрываўняння. Яго стыхій усе ж асталася камбінаторная ігра.

Поспехі Смыслова зусім законамерны. Гэты высокадаровны майстар распе з кожным турнірам. Са здыўшым для яго ўзросту хладнакроем і ўпэўненасцю абараняецца ён у пачыных пазіцыях.

У адзім дзень дагрымання ён выражаваў да адзінаццаці супраць Керэса і Ліліенталя—ў абодвух партыях у яго не хапала трох коней. У Смыслова больш за ўсё халаў у гэтым турніры. Яго партыі з Ліліенталем (125 халаў) і Бандарэўскім (114 халаў) з'яўляюцца рэкорднымі ў турніры.

Чэмпіён Украіны Балдэслаўскі паказаў сабе вельмі небеспечным праціўнікам. Яму, праўда, прышлося расставіцца з кампаніяй Батвініка, з якім ён пазымаў у мінулым годзе пятое і шостае месцы. Затым ён апыраўся абодвух перамажыў XII чэмпіяната.

Ліліенталь і Бандарэўскі замыкаюць турнірную табліцу. Ліліенталь іграў вельмі няроўнамерна. Пасля няўдзячы ў другім кругу, ён дабіўся высокага дасягненням у трэцім кругу, набраўшы 3½ ачка з 5, але ў канцы заў.

Бандарэўскі даў некалькі выдатных партыяў. Агульнаж нікі рэзультат яго аб'яваўся тым, што сямейнае нішча, якое зарылася непазволіла да турніра, пазбавіла яго магчымасці рыхтавацца да гэтага сур'ёзнага спаборніцтва.

Матч-турнір быў праведзены звычайным для савецкіх турніраў бескам і арганізаванасцю. Партыі гэтага турніра каштоўны ўклад у скарбніцу шахматнай культуры.

Масква. (Па тэлефону).

Заслужаная перамога

Гутарка з гросмейстарам Паўлем КЕРЭСАМ

Перш за ўсё мне хочацца адзначыць, што месцы паміж уздышчкімі размеркаваліся зусім справядліва — у поўнай адпаведнасці з якасцю іх ігры ў гэтым турніры.

Батвінік заняў першае месца; ён і іграў, несумненна, лепш за ўсіх. Мне здаецца, што яго ігра такія, што не мае патрэбы ні ў мадзі, ні ў чыёй іншай ракамэндацыі.

І заняў другое месца і стаў-быць таксама пачынаў быць зааважэн сваім ра-

зультатам. Не магу не заўважыць, што я ўжо прагравіў у савецкіх турнірах: у першым сваім турніры ў СССР я заняў толькі 13 месца, у мінулым турніры (гэта быў 12 чэмпіянат СССР) — чацвёртае месца, а зараз — другое месца. Хаду спадзяваюцца, што гэта не прэзэс.

Зараз я еду ў Тарту, дзе буду рыхтавацца да атаманаўскай сесіі ва ўпэўненасці. Летам займыся падрыхтоўкай да бліжэйшага шахматнага спаборніцтва.

Масква. (Па тэлефону).

ЗАГАД

войскам гарнізона горада Мінска

№ 12

29 красавіка 1941 г.

гор. Мінск

§ 1

1-га Мая г.г. у 11 гадзін, у дзень агляду рэвалюцыйнага сіла рабочага класа, на плошчы імені Леніна пачаюцца парад войск гарнізона г.р. Мінска.

§ 2

На парад вывесіць: ваенныя вучылішчы, часткі Чырвонай Арміі, узброеныя атрады працоўных, спецыяльную школу і рэмесленныя вучылішчы.

§ 3

Парад будзе прымаць Камандуючы Войскамі Заходняй Асобай Ваеннай Акроты Генерал Арміі тав. Паўлаў Д. Г.

§ 4

Камандаванне парадом Камандуючы Войскамі загадаў мне.

§ 5

Форма атэняння летняя.

§ 6

Камандзірам частей высланы лінейных і прыбылі на парад зноў асобых указначаных Каманданта гарнізона г.р. Мінска падпалкоўніка тав. Багрэва.

§ 7

Агульнае кіраўніцтва па падрыхтоўцы парадку ў час парад устанавіла на Каманданта гарнізона г.р. Мінска падпалкоўніка Багрэва.

Начальнік гарнізона г. Мінска Нам. Камандуючага войскамі ЗахАВА генерал-лейтэнант

БОЛДЗІН.
Камандант гарнізона г. Мінска падпалкоўнік

БАГРЭЗЕУ.

Аб дэманстрацыі працоўных у дзень святкавання 1-га мая 1941 г. у горадзе Мінску

Парад войск РСЧА Мінскага гарнізона і дэманстрацыя працоўных праводзіцца на плошчы імені Леніна.

Парад войск пачынаецца ў 11 гадзін дня.

Для ўдзелу ў дэманстрацыі ўсе працоўныя горада Мінска збіраюцца да 9 гадзін раніцы на сваіх праціўніцтвах, установах і арганізацыях, адкуль арганізавана накіроўваюцца да месца збору і пастраення агульнаваенных калон.

Наступленне раённых калон зааказваецца па 10 гадзін раніцы.

На плошчы імені Леніна праводзіцца па сваім манатах: члены ЦК КП(б), дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР і БССР і іншых савецкіх рэспублік, члены бюро абкома і гаркома КП(б), члены бюро ЦК ЛКСМ, члены вышэйшага абласнога і гарадскога Саветаў дэпутатаў працоўных і асобы, якія маюць спецыяльныя выданні прпуску.

Пропуск на плошчу імені Леніна па спецыяльных прпусках сшытаецца ў 10 гадзін 45 мінут.

Асобныя якія ідуць на плошчу імені Леніна са спецыяльным выданнем прпуску, пачынаюць першымі пры сабе пашпарт.

Рух пешаходаў і аўтамабільнага руху ў раёне парад войск РСЧА і дэманстрацыі, за выключэннем асоба і аўтамабілі са спецыяльнымі прпусках, сшытаецца ротна ў 9 гадзін раніцы.

Нагляда за парадкам і арганізацыя руху калон дэманстрацыі працоўных указначаны на месцына Наркома НКВД БССР па міліцыі — старшага лейтэнанта дзяржаўна-наснасці тав. Ратчунка.

Гарадская першамайская камісія.

Адказы рэдактару М. К. АСТАПЕНКА.

Дзяржаўны арда Леніна Валікі тэатр оперы і балета БССР	Першы беларускі дзяржаўны арда Працоўнага Чырвонага Сцяга драматычны тэатр	Дзяржаўны яўрэйскі тэатр БССР
1 і 3 мая ТРАВІТА	30 красавіка, 1 і 2 мая—прэм'ера у СТОПАХ УКРАЇНЫ	1 мая «КОЛДНІЯ»
2 мая ДОН КІХОТ	3 мая МАШАНКА	2 мая «КОЛДНІЯ»
Пачатак у 8 гадзін вечара.	Пачатак у 8 гадзін вечара.	вечарам ЦЕНЕ КУНІЛЕВІХ
		3 мая — раніцай ЗАКАЛАДАННЫ КРАВЕЦ
		вечарам СІЛАМІ

У фірменных магазінах «МІНПРОМХЛЕБТРАСТА»

ДА ПЕРШАМАЙСКІХ ДЗЕН

РАСШЫРАН АСАРТЫМЕНТ

кандытарскіх і булачных вырабаў.

У ПРОДАЖЫ: розныя ТАРТЫ, КЕКСЫ, у шырокім асартыменце ПІРОЖНЫЯ, РОМАВЫЯ БАБЫ, УСХОДНІЯ СЛАДАСЦІ і розныя сарты ПЯЧЭННЯ і СУХАРОУ.
АДРАСЫ МАГАЗІНАУ:
Савецкая 23 — магазін № 2;
рог вул. Спердэльскай і Карла Маркса
магазін № 1.

Дзяржаўны тэатр музычнай камеды БССР (памішчаны адрэзанага тэатра Чырвонай Арміі ЗахАВА)
30 красавіка
1 мая «СВАДЬБА В МАЛІНОВКЕ»
2 мая БАЯДЭРА
3 мая «СВАДЬБА В МАЛІНОВКЕ»
вечарам «СВАДЬБА В МАЛІНОВКЕ»
Пачатак ранішніх спектакляў у 10 гадзін дня, вечарніх — у 8 гадзін вечара.

Кінатэатр «Чырвоная зорка» БАГДАН ХМЕЛНІЦКІ
Кінатэатр «Родина»
ДЗЯС'ЧЫНА З ТАГО БЕРАГА
Кінатэатр «Інтэрнацыяналі»
ЗАПАРЖАЦ ЗА ДУНАЕМ
Дзіцячы кінатэатр
Дзіцячы і вачерні сацыялы
ВЯВЫЯ БУДНІ
Кінатэатр «Спартак»
ЕСТОНСКАЯ ЗІМЛЯ

ПРАГРАМЫ РАДЫЁПЕРАДАЧ

1 МАЯ, ЧАПВЕР

Ст. РВ-10

00.07 — Калгасныя перадачы. 07.00 — Перадачы перадачы ЦК ВКП(б). 08.00 — Перадачы перадачы ЦК ВКП(б). 08.15 — Перадачы перадачы ЦК ВКП(б). 08.30 — Перадачы перадачы ЦК ВКП(б). 08.45 — Перадачы перадачы ЦК ВКП(б). 09.00 — Перадачы перадачы ЦК ВКП(б). 09.15 — Перадачы перадачы ЦК ВКП(б). 09.30 — Перадачы перадачы ЦК ВКП(б). 09.45 — Перадачы перадачы ЦК ВКП(б). 10.00 — Перадачы перадачы ЦК ВКП(б